

۱- به ازای چه مقداری از λ بردارهای زیر مستقل خطی هستند؟

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1-\lambda \\ 2+\lambda \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 2+\lambda \\ 1-\lambda \end{bmatrix} \quad (\text{ب}) \qquad \mathbf{u} = \begin{bmatrix} -1 \\ \lambda \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} \lambda \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} -1 \\ -1 \\ \lambda \end{bmatrix} \quad (\text{الف})$$

حل تمرین شماره ۱

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} -1 \\ \lambda \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} \lambda \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} -1 \\ -1 \\ \lambda \end{bmatrix} \quad (\text{الف})$$

شرط استقلال خطی را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{u} + c_2 \mathbf{v} + c_3 \mathbf{w} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} -1 \\ \lambda \\ -1 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} \lambda \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} -1 \\ -1 \\ \lambda \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

دستگاه معادلات حاصل بصورت زیر بدست می آید، که برای مستقل خطی بودن دترمینان ماتریس ضرایب باید مخالف صفر باشد،

$$\begin{cases} -c_1 + \lambda c_2 - c_3 = 0 \\ \lambda c_1 - c_2 - c_3 = 0 \\ -c_1 - c_2 + \lambda c_3 = 0 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} -1 & \lambda & -1 \\ \lambda & -1 & -1 \\ -1 & -1 & \lambda \end{vmatrix} = -(\lambda + 1)^2 (\lambda - 2)$$

لذا برای مستقل خطی بودن باید $\lambda \neq -1$ و $\lambda \neq 2$ باشد.

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 - \lambda \\ 2 + \lambda \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 2 + \lambda \\ 1 - \lambda \end{bmatrix} \quad \text{ب)}$$

شرط استقلال خطی را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{u} + c_2 \mathbf{v} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} 1 - \lambda \\ 2 + \lambda \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 2 + \lambda \\ 1 - \lambda \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

دستگاه معادلات حاصل بصورت زیر بدست می آید،

$$\begin{cases} (1 - \lambda)c_1 + (2 + \lambda)c_2 = 0 \\ (2 + \lambda)c_1 + (1 - \lambda)c_2 = 0 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} 1 - \lambda & 2 + \lambda \\ 2 + \lambda & 1 - \lambda \end{vmatrix} = -3 - 6\lambda$$

برای مستقل خطی بودن باید $\lambda \neq \frac{-1}{2}$ باشد.

۲- کدامیک از دسته بردارهای زیر فضای برداری \mathbb{R}^3 را اسپین می کنند؟

(الف) $\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}$

(ج) $\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{z} = \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \\ 0 \end{bmatrix}$

(ب) $\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} -3 \\ 8 \\ -5 \end{bmatrix}$

(د) $\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$

حل تمرین شماره ۲

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix} \quad (\text{الف})$$

شرط اسپن کردن را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{u} + c_2 \mathbf{v} + c_3 \mathbf{w} = \mathbf{r} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ -1 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

دستگاه معادلات حاصل بصورت زیر بدست می آید، برای اینکه این دستگاه همواره جواب داشته باشد باید دترمینان ماتریس ضرایب آن مخالف صفر گردد،

$$\begin{cases} 4c_1 + 2c_2 + c_3 = r_1 \\ 4c_1 + 2c_3 = r_2 \\ -c_2 + c_3 = r_3 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 4 & 0 & 2 \\ 0 & -1 & 1 \end{vmatrix} = -4 \neq 0$$

لذا هر بردار کلی بصورت $[r_1, r_2, r_3] \in \mathbb{R}^3$ انتخاب کنیم می توان بصورت ترکیب خطی از بردارهای $\mathbf{u}, \mathbf{v}, \mathbf{w}$ نوشت، لذا این سه بردار فضای \mathbb{R}^3 را اسپن می کنند.

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} -3 \\ 8 \\ -5 \end{bmatrix} \quad (\text{ب})$$

شرط اسپن کردن را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{u} + c_2 \mathbf{v} + c_3 \mathbf{w} = \mathbf{r} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} -3 \\ 8 \\ -5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

دستگاه معادلات حاصل بصورت زیر بدست می آید، همانند بخش (الف) دترمینان ماتریس ضرایب را بررسی می کنیم،

$$\begin{cases} c_1 + 3c_2 - 3c_3 = r_1 \\ 2c_1 - c_2 + 8c_3 = r_2 \\ -c_1 + c_2 - 5c_3 = r_3 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} 1 & 3 & -3 \\ 2 & -1 & 8 \\ -1 & 1 & -5 \end{vmatrix} = 0$$

نمی توان تمامی بردارهای $[r_1, r_2, r_3] \in \mathbb{R}^3$ را بصورت ترکیب خطی از بردارهای $\mathbf{u}, \mathbf{v}, \mathbf{w}$ نوشت، لذا این سه بردار فضای \mathbb{R}^3 را اسپن نمی کنند.

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{w} = \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{z} = \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \\ 0 \end{bmatrix} \quad (\text{ج})$$

شرط اسپن کردن را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{u} + c_2 \mathbf{v} + c_3 \mathbf{w} + c_4 \mathbf{z} = \mathbf{r} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix} + c_4 \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

دستگاه معادلات حاصل و فرم سطری پلکانی یافته آن بصورت زیر بدست می آید،

$$\left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 0 & 2 & 2 & r_1 \\ 0 & 1 & 2 & -1 & r_2 \\ 1 & 1 & 4 & 0 & r_3 \end{array} \right] \rightarrow \left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 0 & 2 & 0 & -r_1 - 2r_2 + 2r_3 \\ 0 & 1 & 2 & 0 & r_1 + 2r_2 - r_3 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & r_1 + r_2 - r_3 \end{array} \right]$$

با توجه به محل عناصر محوری c_3 متغیر آزاد و c_1, c_2, c_4 متغیرهای وابسته هستند. لذا دستگاه معادلات بیشمار جواب دارد و هر بردار کلی بصورت $[r_1, r_2, r_3] \in \mathfrak{R}^3$ انتخاب کنیم می توان بصورت ترکیب خطی از بردارهای $\mathbf{u}, \mathbf{v}, \mathbf{w}, \mathbf{z}$ نوشت، لذا این چهار بردار فضای \mathfrak{R}^3 را اسپن می کنند.

$$\mathbf{u} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \quad (د)$$

شرط اسپن کردن را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{u} + c_2 \mathbf{v} = \mathbf{r} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ r_3 \end{bmatrix}$$

دستگاه معادلات حاصل و فرم سطری پلکانی کاهش یافته آن بصورت زیر بدست می آید،

$$\left[\begin{array}{cc|c} 1 & 1 & r_1 \\ 2 & 1 & r_2 \\ -1 & 1 & r_3 \end{array} \right] \quad \rightarrow \quad \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 0 & -r_1 + r_2 \\ 0 & 1 & 2r_1 - r_2 \\ 0 & 0 & -3r_1 + 2r_2 + r_3 \end{array} \right]$$

با توجه به سطر آخر ماتریس سطری پلکانی کاهش یافته دستگاه معادلات حاصل زمانی سازگار است که $-3r_1 + 2r_2 + r_3 \neq 0$ باشد لذا نمی توان تمامی بردارهای $[r_1, r_2, r_3] \in \mathbb{R}^3$ را بصورت ترکیب خطی از بردارهای \mathbf{u}, \mathbf{v} نوشت. این دو بردار فضای \mathbb{R}^3 را اسپن نمی کنند.

۳- کدامیک از دسته بردارها و مجموعه های زیر برای فضای برداری مورد نظر تشکیل پایه می دهند؟

(الف) $\mathbf{v}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ -2 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v}_3 = \begin{bmatrix} -1 \\ 4 \\ -4 \end{bmatrix}$ (برای فضای برداری \mathbb{R}^3)

(ب) $\mathbf{p}_1 = x - 3, \quad \mathbf{p}_2 = x^2 + 2x, \quad \mathbf{p}_3 = x^2 + 1$ (فضای برداری $P_2(\mathbb{R})$)

(ج) $\mathbf{p}_1 = x^4, \quad \mathbf{p}_2 = 2x^3, \quad \mathbf{p}_3 = 1 - x^2, \quad \mathbf{p}_4 = 3x - 1, \quad \mathbf{p}_5 = 2x$ (برای فضای برداری $P_4(\mathbb{R})$)

(د) $\left\{ \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \right\}$ (برای فضای برداری $M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$)

حل تمرین شماره ۳

$$\text{(الف)} \quad \text{(برای فضای برداری } \mathbb{R}^3 \text{)} \quad \mathbf{v}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ -2 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{v}_3 = \begin{bmatrix} -1 \\ 4 \\ -4 \end{bmatrix}$$

- ابتدا شرط استقلال خطی را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{v}_1 + c_2 \mathbf{v}_2 + c_3 \mathbf{v}_3 = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ -2 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} -1 \\ 4 \\ -4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} c_1 - c_2 - c_3 = 0 \\ -c_1 + 2c_2 + 4c_3 = 0 \\ c_1 - 2c_2 - 4c_3 = 0 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} 1 & -1 & -1 \\ -1 & 2 & 4 \\ 1 & -2 & -4 \end{vmatrix} = 0$$

لذا بردارهای $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \mathbf{v}_3$ مستقل خطی نیستند و نمی توانند برای فضای برداری \mathbb{R}^3 تشکیل پایه دهند،

$$(P_2 \text{ برداری } P_2) \quad \boxed{\mathbf{p}_1 = x - 3, \quad \mathbf{p}_2 = x^2 + 2x, \quad \mathbf{p}_3 = x^2 + 1} \quad (\text{ب})$$

- ابتدا شرط استقلال خطی را بررسی می نماییم،

$$\begin{aligned} c_1 \mathbf{p}_1 + c_2 \mathbf{p}_2 + c_3 \mathbf{p}_3 = 0 & \rightarrow c_1(x-3) + c_2(x^2 + 2x) + c_3(x^2 + 1) = 0 \\ (c_2 + c_3)x^2 + (c_1 + 2c_2)x + (-3c_1 + c_3) &= 0x^2 + 0x + 0 \end{aligned}$$

$$\begin{cases} c_2 + c_3 = 0 \\ c_1 + 2c_2 = 0 \\ -3c_1 + c_3 = 0 \end{cases} \rightarrow \begin{vmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 0 \\ -3 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 5 \neq 0$$

بنابراین چندجمله ای های $\mathbf{p}_1, \mathbf{p}_2, \mathbf{p}_3$ مستقل خطی هستند.

- حال شرط اسپن کردن فضای برداری P_2 را بررسی می کنیم،

$$\begin{aligned} c_1 \mathbf{p}_1 + c_2 \mathbf{p}_2 + c_3 \mathbf{p}_3 = r_1 x^2 + r_2 x + r_3 & \rightarrow c_1(x-3) + c_2(x^2 + 2x) + c_3(x^2 + 1) = r_1 x^2 + r_2 x + r_3 \\ (c_2 + c_3)x^2 + (c_1 + 2c_2)x + (-3c_1 + c_3) &= r_1 x^2 + r_2 x + r_3 \end{aligned}$$

$$\begin{cases} c_2 + c_3 = r_1 \\ c_1 + 2c_2 = r_2 \\ -3c_1 + c_3 = r_3 \end{cases} \rightarrow \begin{vmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 0 \\ -3 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 5 \neq 0$$

لذا هر چندجمله ای مرتبه دوم بصورت $r_1 x^2 + r_2 x + r_3$ را می توان بصورت ترکیب خطی از چندجمله ای های $\mathbf{p}_1, \mathbf{p}_2, \mathbf{p}_3$ نوشت، پس چندجمله ای های $\mathbf{p}_1, \mathbf{p}_2, \mathbf{p}_3$ برای فضای برداری P_2 تشکیل پایه می دهند.

$$(P_4(\mathfrak{R}) \text{ برای فضای برداری }) \underline{\mathbf{p}_1 = x^4, \quad \mathbf{p}_2 = 2x^3, \quad \mathbf{p}_3 = 1 - x^2, \quad \mathbf{p}_4 = 3x - 1, \quad \mathbf{p}_5 = 2x} \quad \text{ج}$$

- ابتدا شرط استقلال خطی را بررسی می نماییم،

$$c_1 \mathbf{p}_1 + c_2 \mathbf{p}_2 + c_3 \mathbf{p}_3 + c_4 \mathbf{p}_4 + c_5 \mathbf{p}_5 = 0 \quad \rightarrow \quad c_1(x^4) + c_2(2x^3) + c_3(1 - x^2) + c_4(3x - 1) + c_5(2x) = 0$$

$$c_1 x^4 + 2c_2 x^3 - c_3 x^2 + (3c_4 + 2c_5)x + c_3 - c_4 = 0x^4 + 0x^3 + 0x^2 + 0x + 0$$

$$\begin{cases} c_1 = 0 \\ 2c_2 = 0 \\ -c_3 = 0 \\ 3c_4 + 2c_5 = 0 \\ c_3 - c_4 = 0 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 3 & 2 \\ 0 & 0 & 1 & -1 & 0 \end{vmatrix} = -4 \neq 0$$

بنابراین چندجمله ای های $\mathbf{p}_1, \mathbf{p}_2, \mathbf{p}_3, \mathbf{p}_4, \mathbf{p}_5$ مستقل خطی هستند.

- حال شرط اسپن کردن فضای برداری P_4 را بررسی می کنیم،

$$c_1 \mathbf{p}_1 + c_2 \mathbf{p}_2 + c_3 \mathbf{p}_3 + c_4 \mathbf{p}_4 + c_5 \mathbf{p}_5 = r_1 x^4 + r_2 x^3 + r_3 x^2 + r_4 x + r_5$$

$$c_1(x^4) + c_2(2x^3) + c_3(1 - x^2) + c_4(3x - 1) + c_5(2x) = r_1 x^4 + r_2 x^3 + r_3 x^2 + r_4 x + r_5$$

$$c_1 x^4 + 2c_2 x^3 - c_3 x^2 + (3c_4 + 2c_5)x + c_3 - c_4 = r_1 x^4 + r_2 x^3 + r_3 x^2 + r_4 x + r_5$$

$$\begin{cases} c_1 = r_1 \\ 2c_2 = r_2 \\ -c_3 = r_3 \\ 3c_4 + 2c_5 = r_4 \\ c_3 - c_4 = r_5 \end{cases} \rightarrow \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 3 & 2 \\ 0 & 0 & 1 & -1 & 0 \end{vmatrix} = -4 \neq 0$$

لذا هر چندجمله ای مرتبه چهارم بصورت $r_1 x^4 + r_2 x^3 + r_3 x^2 + r_4 x + r_5$ را می توان بصورت ترکیب خطی از چندجمله ای های $\mathbf{p}_1, \mathbf{p}_2, \mathbf{p}_3, \mathbf{p}_4, \mathbf{p}_5$ نوشت، پس چندجمله ای های $\mathbf{p}_1, \mathbf{p}_2, \mathbf{p}_3, \mathbf{p}_4, \mathbf{p}_5$ برای فضای برداری P_4 تشکیل پایه می دهند.

$$(M_{2 \times 2} \text{ برای فضای برداری } M_{2 \times 2}) \left\{ \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \right\} \quad (5)$$

- ابتدا شرط استقلال خطی را بررسی می نماییم،

$$c_1 \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + c_4 \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} c_1 + c_2 + c_3 + c_4 & c_2 + c_3 + c_4 \\ c_3 + c_4 & c_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} c_1 + c_2 + c_3 + c_4 = 0 \\ c_2 + c_3 + c_4 = 0 \\ c_3 + c_4 = 0 \\ c_4 = 0 \end{cases} \quad \rightarrow \quad \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 1 \neq 0$$

لذا عناصر این مجموعه مستقل خطی هستند.

- حال شرط اسپن کردن فضای برداری $M_{2 \times 2}$ را بررسی می کنیم،

$$c_1 \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + c_4 \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_{11} & r_{12} \\ r_{21} & r_{22} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} c_1 + c_2 + c_3 + c_4 & c_2 + c_3 + c_4 \\ c_3 + c_4 & c_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} r_{11} & r_{12} \\ r_{21} & r_{22} \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} c_1 + c_2 + c_3 + c_4 = r_{11} \\ c_2 + c_3 + c_4 = r_{12} \\ c_3 + c_4 = r_{21} \\ c_4 = r_{22} \end{cases} \rightarrow \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 1 \neq 0$$

لذا هر ماتریس 2×2 را می توان بصورت ترکیب خطی از این چهار ماتریس نمایش داد، بنابراین این مجموعه ماتریس ها برای فضای برداری $M_{2 \times 2}$ تشکیل پایه می دهند.

۴- ماتریس A را در نظر بگیرید،

$$A = \begin{bmatrix} -2 & 3 & 7 & -4 & 0 \\ -2 & 3 & -2 & 2 & -3 \\ 4 & -6 & -8 & 4 & 2 \end{bmatrix}$$

الف) بررسی کنید آیا ستون های ماتریس A مستقل خطی هستند یا نه؟

الف) برای بررسی استقلال خطی ستون های ماتریس A بصورت زیر عمل می کنیم،

$$c_1 \mathbf{V}_1 + c_2 \mathbf{V}_2 + c_3 \mathbf{V}_3 + c_4 \mathbf{V}_4 + c_5 \mathbf{V}_5 = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad c_1 \begin{bmatrix} -2 \\ -2 \\ 4 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \\ -6 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} 7 \\ -2 \\ -8 \end{bmatrix} + c_4 \begin{bmatrix} -4 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix} + c_5 \begin{bmatrix} 0 \\ -3 \\ 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} -2c_1 + 3c_2 + 7c_3 - 4c_4 = 0 \\ -2c_1 + 3c_2 - 2c_3 + 2c_4 - 3c_5 = 0 \\ 4c_1 - 6c_2 - 8c_3 + 4c_4 + 2c_5 = 0 \end{cases} \rightarrow \begin{bmatrix} -2 & 3 & 7 & -4 & 0 \\ -2 & 3 & -2 & 2 & -3 \\ 4 & -6 & -8 & 4 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ c_3 \\ c_4 \\ c_5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

فرم سطری پلکانی کاهش یافته را بدست می آوریم،

$$\begin{bmatrix} 1 & -1.5 & 0 & -0.3333 & 1.1667 \\ 0 & 0 & 1 & -0.6667 & 0.3333 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

با توجه به ماتریس بدست آمده سیستم سازگار است و متغیرهای c_2 ، c_4 و c_5 متغیرهای آزاد هستند لذا سیستم بیشمار جواب دارد و ستون های ماتریس A استقلال خطی ندارند.

۵- فضای ستون های ماتریس های زیر را بدست آورید.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \\ 2 & 4 \\ 6 & 16 \end{bmatrix} \quad (\text{د})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{ج})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{ب})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{الف})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (\text{ح})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix} \quad (\text{ز})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \quad (\text{و})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 4 & 3 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \quad (\text{ه})$$

حل تمرین شماره ۵

فضای ستون های یک ماتریس یک زیرفضای برداری است که توسط ستون های آن ماتریس اسپن می شود.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{الف})$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \mathbb{R}^3 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathbb{R}^3 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

از آنجاییکه ستون های ماتریس A وابسته خطی هستند، لذا می توان نمایش فضای ستون های ماتریس A را بصورت زیر خلاصه کرد،

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathbb{R}^3 \mid \mathbf{b} = \alpha \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ خطی است در \mathbb{R}^3 که شامل بردار $\begin{bmatrix} \alpha \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ است، که همان محور x ها خواهد بود.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{ب})$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \mathbb{R}^3 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است. از آنجاییکه ستون های ماتریس A مستقل خطی هستند، $C(A)$ را می توان به شکل زیر نمایش داد.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathbb{R}^3 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 0 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ صفحه ای در \mathbb{R}^3 است که شامل دو بردار $\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 0 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix}$ و تمامی ترکیب خطی آن دو است، که همان صفحه xy خواهد بود.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{ج})$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \Re^3 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \Re^3 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

از آنجاییکه ستون های ماتریس A وابسته خطی هستند، لذا می توان نمایش فضای ستون های ماتریس A را بصورت زیر خلاصه کرد،

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \Re^3 \mid \mathbf{b} = \alpha \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ خطی در \Re^3 است که شامل بردار $\begin{bmatrix} \alpha \\ 2\alpha \\ 0 \end{bmatrix}$ است.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 4 & 3 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \quad (۵)$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \mathbb{R}^3 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است. از آنجاییکه ستون های ماتریس A مستقل خطی هستند، $C(A)$ را می توان به شکل زیر نمایش داد.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathbb{R}^3 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 4 \\ 2 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 0 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 4 \\ 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ صفحه ای در \mathbb{R}^3 است که شامل دو بردار $\begin{bmatrix} 1 \\ 4 \\ 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix}$ و تمامی ترکیب خطی های آن دو است.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \quad (و)$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \mathfrak{R}^2 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathfrak{R}^2 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 2 \\ 4 \end{bmatrix} \right\}$$

از آنجاییکه ستون های ماتریس A وابسته خطی هستند، لذا می توان نمایش فضای ستون های ماتریس A را بصورت زیر خلاصه کرد،

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathfrak{R}^2 \mid \mathbf{b} = \alpha \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ خطی در \mathfrak{R}^2 است که شامل بردار $\begin{bmatrix} \alpha \\ 2\alpha \end{bmatrix}$ است.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix} \quad (j)$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \mathfrak{R}^2 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathfrak{R}^2 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \end{bmatrix} + c_3 \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix} \right\}$$

از آنجاییکه ستون اول و دوم ماتریس A وابسته خطی هستند، می توان نمایش فضای ستون های ماتریس A را بصورت زیر خلاصه کرد،

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathfrak{R}^2 \mid \mathbf{b} = \alpha \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ صفحه ای در \mathfrak{R}^2 است که توسط دو بردار $\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$ اسپن می شود که در واقع تمامی فضای \mathfrak{R}^2 خواهد بود.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (\text{ح})$$

فضای ستون های ماتریس A زیر فضایی از \mathbb{R}^2 بوده و شامل تمامی ترکیب خطی های ممکن ستون های ماتریس A است.

$$C(A) = \left\{ \mathbf{b} \in \mathbb{R}^2 \mid \mathbf{b} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \right\} \quad \text{یا} \quad C(A) = \text{sp} \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}$$

به لحاظ هندسی $C(A)$ صفحه ای در \mathbb{R}^2 است که توسط دو بردار $\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$ اسپن می شود که در واقع تمامی فضای \mathbb{R}^2 خواهد بود.

۶- فضای پوچی ماتریس های زیر را بدست آورید.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \\ 2 & 4 \\ 6 & 16 \end{bmatrix} \quad (\text{د})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 & 4 \\ 3 & 8 & 6 & 16 \end{bmatrix} \quad (\text{ج})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 5 & 7 \\ 0 & 0 & 9 \end{bmatrix} \quad (\text{ب})$$

$$A = [1 \ 2 \ 3] \quad (\text{الف})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 8 & 10 \\ 3 & 3 & 10 & 13 \end{bmatrix} \quad (\text{ح})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 6 \end{bmatrix} \quad (\text{ز})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \end{bmatrix} \quad (\text{و})$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 3 & 2 \\ 2 & 6 & 9 & 5 \\ -1 & -3 & 3 & 0 \end{bmatrix} \quad (\text{ه})$$

حل تمرین شماره ۶

فضای پوچی یک ماتریس یک زیرفضای برداری است و شامل تمامی بردارهای \mathbf{x} است که برای آنها $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ گردد.

$$N(A_{m \times n}) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n \mid A\mathbf{x} = \mathbf{0}\}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix} \text{ (الف)}$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = 0 \quad \rightarrow \quad x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 0$$

لذا فضای پوچی ماتریس A یک زیرفضا از \mathbb{R}^3 است که شرط زیر را داشته باشد،

$$N(A) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}^3 \mid x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 0\}$$

در این معادله x_2 و x_3 متغیرهای آزاد هستند. یکی از جواب های مستقل خطی ممکن برای این مجموعه، بردارهای $\begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$ ، $\begin{bmatrix} -3 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$ هستند.

لذا می توان فضای پوچی ماتریس A را بصورت زیر نیز نمایش داد.

$$N(A) = sp \left\{ \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -3 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 5 & 7 \\ 0 & 0 & 9 \end{bmatrix} \quad (\text{ب})$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 5 & 7 \\ 0 & 0 & 9 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 + 5x_2 + 7x_3 = 0 \\ 9x_3 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 5 & 7 \\ 0 & 0 & 9 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 5 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 = -5x_2 \\ x_3 = 0 \end{cases}$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته x_2 متغیر آزاد است. یکی از جواب های ممکن برای این دستگاه معادلات بردار $\begin{bmatrix} -5 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$ است.

لذا فضای پوچی ماتریس A یک زیرفضا از \mathbb{R}^3 است که شرط زیر را داشته باشد،

$$N(A) = \left\{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}^3 \mid \begin{cases} x_1 = -5x_2 \\ x_3 = 0 \end{cases} \right\} \quad \text{یا} \quad N(A) = sp \left\{ \begin{bmatrix} -5 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 & 4 \\ 3 & 8 & 6 & 16 \end{bmatrix} \quad (\text{ج})$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 & 4 \\ 3 & 8 & 6 & 16 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 + 2x_2 + 2x_3 + 4x_4 = 0 \\ 3x_1 + 8x_2 + 6x_3 + 16x_4 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 & 4 \\ 3 & 8 & 6 & 16 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 2 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 + 2x_3 = 0 \\ x_2 + 2x_4 = 0 \end{cases}$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته x_3 و x_4 متغیرهای آزاد هستند. برای این دستگاه معادلات دو بردار مستقل خطی برای جواب

وجود دارد بطور مثال بردارهای $\begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 0 \\ -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$. لذا فضای پوچی ماتریس A یک زیرفضا از \mathbb{R}^4 است که شرط زیر را داشته باشد،

$$N(A) = \left\{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}^4 \mid \begin{cases} x_1 + 2x_3 = 0 \\ x_2 + 2x_4 = 0 \end{cases} \right\} \quad \text{یا} \quad N(A) = sp \left\{ \begin{bmatrix} 0 \\ -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \\ 2 & 4 \\ 6 & 16 \end{bmatrix} \quad (د)$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \\ 2 & 4 \\ 6 & 16 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 + 2x_2 = 0 \\ 3x_1 + 8x_2 = 0 \\ 2x_1 + 4x_2 = 0 \\ 6x_1 + 16x_2 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \\ 2 & 4 \\ 6 & 16 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 = 0 \\ x_2 = 0 \end{cases}$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته تنها جواب این دستگاه معادلات بردار $\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ است. لذا $N(A)$ تهی است.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 3 & 2 \\ 2 & 6 & 9 & 5 \\ -1 & -3 & 3 & 0 \end{bmatrix} \quad (۵)$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 3 & 3 & 2 \\ 2 & 6 & 9 & 5 \\ -1 & -3 & 3 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x_1 + 3x_2 + 3x_3 + 2x_4 = 0 \\ 2x_1 + 6x_2 + 9x_3 + 5x_4 = 0 \\ -x_1 - 3x_2 + 3x_3 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 3 & 3 & 2 \\ 2 & 6 & 9 & 5 \\ -1 & -3 & 3 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & \frac{1}{3} \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x_1 + 3x_2 + x_4 = 0 \\ x_3 + \frac{1}{3}x_4 = 0 \end{cases}$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته x_2 و x_4 متغیرهای آزاد هستند. برای این دستگاه معادلات دو بردار مستقل خطی برای جواب

وجود دارد بطور مثال بردارهای $\begin{bmatrix} -3 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ -1 \\ 3 \end{bmatrix}$. لذا فضای پوچی ماتریس A یک زیرفضا از \mathbb{R}^4 است که شرط زیر را داشته باشد،

$$N(A)=\left\{\mathbf{x}\in\Re^3\mid\begin{cases}x_1+3x_2+x_4=0\\x_3+\frac{1}{3}x_4=0\end{cases}\right\}$$

is

$$N(A)=sp\left\{\begin{bmatrix}0\\-1\\-1\\3\end{bmatrix},\begin{bmatrix}-3\\1\\0\\0\end{bmatrix}\right\}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \end{bmatrix} \quad (و)$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 + 2x_2 = 0 \\ 3x_1 + 8x_2 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 8 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 = 0 \\ x_2 = 0 \end{cases}$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته تنها جواب این دستگاه معادلات بردار $\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ است. لذا $N(A)$ تهی است.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 6 \end{bmatrix} \quad (z)$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 6 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{cases} x_1 + 2x_2 = 0 \\ 3x_1 + 6x_2 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 6 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad \rightarrow \quad x_1 + 2x_2 = 0$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته x_2 متغیر آزاد است. یکی از جواب های ممکن برای این دستگاه معادلات بردار $\begin{bmatrix} -2 \\ 1 \end{bmatrix}$ است.

لذا فضای پوچی ماتریس A یک زیرفضا از \mathbb{R}^2 است که شرط زیر را داشته باشد،

$$N(A) = \left\{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}^2 \mid x_1 + 2x_2 = 0 \right\} \quad \text{یا} \quad N(A) = sp \left\{ \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 8 & 10 \\ 3 & 3 & 10 & 13 \end{bmatrix} \quad (\text{ح})$$

حال باید مجموعه بردارهایی را بیابیم که شرط $A\mathbf{x} = \mathbf{0}$ را برآورده سازد.

$$A\mathbf{x} = \mathbf{0} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 8 & 10 \\ 3 & 3 & 10 & 13 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x_1 + x_2 + 2x_3 + 3x_4 = 0 \\ 2x_1 + 2x_2 + 8x_3 + 10x_4 = 0 \\ 3x_1 + 3x_2 + 10x_3 + 13x_4 = 0 \end{cases}$$

برای بدست آوردن مجموعه جواب این معادلات بصورت زیر عمل می کنیم،

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 8 & 10 \\ 3 & 3 & 10 & 13 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x_1 + x_2 + x_4 = 0 \\ x_3 + x_4 = 0 \end{cases}$$

با توجه به فرم سطری پلکانی کاهش یافته x_2 و x_4 متغیرهای آزاد هستند. برای این دستگاه معادلات دو بردار مستقل خطی برای جواب

وجود دارد بطور مثال بردارهای $\begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$. لذا فضای پوچی ماتریس A یک زیرفضا از \mathbb{R}^4 است که شرط زیر را داشته باشد،

$$N(A) = \left\{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}^3 \mid \begin{cases} x_1 + x_2 + x_4 = 0 \\ x_3 + x_4 = 0 \end{cases} \right\} \quad \text{یا} \quad N(A) = sp \left\{ \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \right\}$$

۳-۲-۴- مفهوم اسپن

اگر $S = \{\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_n\}$ مجموعه ای از بردارها در فضای برداری V و W مجموعه کلیه ترکیبهای خطی از بردارهای $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_n$ باشد، در اینصورت W یک اسپن^۱ از بردارهای $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_n$ است، که بصورت زیر نمایش داده می شود،

$$W = \text{sp}(S) \quad , \quad W = \text{sp}\{\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_n\} \quad (3-3)$$

$$W = \{c_1 \mathbf{v}_1 + c_2 \mathbf{v}_2 + \dots + c_n \mathbf{v}_n : c_1, c_2, \dots, c_n \in \mathfrak{R}\}$$

همچنین می توان گفت، که بردارهای $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_n$ زیر فضای W را اسپن می کنند.

نکته ۱: $C(A)$ یا همان زیر فضای ستون های یک ماتریس فضایی است که توسط بردارهای ستونی آن ماتریس اسپن می شود.

